



PRODUCTES VIATGERS

La planta del tabac

Aquesta fitxa pretén donar a conèixer a l'alumnat l'origen de diferents productes de consum quotidià coneguts per tots ells. Amb aquesta aproximació es volen treballar valors de respecte i coneixement intercultural.

Per fer-ho, es demanarà als alumnes que ubiquin en un mapamundi el continent d'origen de diferents productes de consum plenament integrats en la nostra cultura.

Objectius

- Conèixer l'origen de diferents productes d'ús habitual que provenen d'altres cultures.
- Fomentar els valors del respecte i l'intercanvi cultural.

Guia de la fitxa

Presentació

Per introduir l'activitat es pot comentar l'ordenació política del món en països i continents. Un bon recurs seria l'observació i interpretació conjunta d'un mapamundi. Alguns dels aspectes a comentar són:

- **Els continents:** Els continents són unitats geogràfiques de terra rodejades de mars i oceans. Tradicionalment, el planeta es considerava dividit en cinc continents: Europa, Àsia, Àfrica, Amèrica i Oceania, tot i que en alguns casos se cita també l'Antàrtida dins la categoria.
- **Els països:** Els continents estan dividits en països. En total hi ha 247 països arreu del món. Històricament els països s'han format basant-se en la seva unitat geogràfica o cultural, de la qual la llengua acostuma a ser el tret més evident.
- **Pobles i cultures:** A molts països conviuen pobles i cultures diferents, fruit d'una història comuna. També hi ha pobles sense un país propi que formen part de la població d'altres països de la zona, com ara els kurds o els berbers.
- **Comunicació i intercanvi:** Al llarg de la història tots els països han establert entre ells contactes comercials i intercanvis de tota mena. Antigament eren molt més lents, però l'avenç de les comunicacions i els transports n'ha fet quelcom de quotidià i constant.

Al llarg de l'exposició, caldria identificar els diversos continents i fer-ne també una descripció breu per tal d'afavorir la realització de l'exercici.

Desenvolupament de l'activitat

La fitxa planteja un exercici en el qual els alumnes hauran d'ubicar al seu continent d'origen diferents productes d'ús quotidià. Aquests productes són:

1. **logurt → Àsia.** És un aliment tradicional procedent de l'Orient Mitjà, de països com ara Iran, Palestina o Afganistan. El seu nom prové del turc *jugurt*.
2. **Coca-cola → Amèrica.** Va ser inventada com a medicament als Estats Units d'Amèrica a finals del segle XIX i és una de les begudes més consumides arreu del món.
3. **Patata → Amèrica.** La patata va ser una de les primeres plantes que van portar els espanyols d'Amèrica i ràpidament es va estendre per tot Europa.



4. **Arròs → Xina.** El cultiu de l'arròs a la Xina data del 5.000 abans de Crist i és la base de l'alimentació. A Europa va arribar al voltant del segle XV i Itàlia n'és el principal productor.
5. **Parxís → Índia.** El parxís és el joc nacional de l'Índia, on s'anomena *pachisi*, que vol dir 25 i és la major tirada que pots obtenir. Els anglesos el van portar al seu país i des d'allà es va popularitzar a tot Europa.
6. **Texans → Amèrica.** Els primers texans van ser confeccionats a San Francisco per Lévi Strauss per als homes que treballaven a les mines.
7. **Tabac →** El tabac va ser portat a Europa pels primers espanyols que van arribar a Amèrica al segle XV i ben aviat s'hi va començar a conrear.
8. **Cacau → Amèrica.** Els habitants d'Amèrica del Sud menjaven una massa de llavors de cacau fermentades i barrejades amb aigua i mel que es deia *xocolatl*.
9. **Minifaldilla → Europa.** Mary Quant va crear la primera minifaldilla a mitjans del segle XX i va suposar alhora un gran escàndol i un èxit a nivell mundial.
10. **Paper → Xina.** Sembla ser que el paper va ser inventat a la Xina a començaments del segle II. Els àrabs el van portar a Espanya al segle XII i des d'allà es va estendre per tot Europa.
11. **Xiclet → Amèrica.** Els indis maies mastegaven la saba de l'arbre *chicozapote* des de temps immemorials. El nord-americà James Adams va afegir-li sucre i aromes artificials i va inventar el xiclet modern.
12. **Corbata → Europa.** La corbata era una peça de tela que portaven al coll els guerrers croats. Al segle XVII, Lluís XIV, rei de França, va introduir-la al seu exèrcit i a poc a poc es va popularitzar a tot el continent.

La realització de la selecció es farà individualment, tot i que després es farà una posada en comú entre tota la classe per acordar quines són les respostes correctes.

En acabar l'activitat

Un cop finalitzada l'activitat, es proposen algunes qüestions per comentar amb els alumnes i aprofundir el tema. Són les següents:

- A l'antiga Xina l'exportació de cucs de seda o els seus ous era castigada amb la mort. Per què creus que es va promulgar aquesta llei?
Al llarg de la història, molts països han establert mesures per protegir les seves fonts de riquesa i coneixements, però en cap cas no han pogut impedir que acabessin divulgant-se. En el cas de la Xina, la llegenda diu que dos monjos van sortir amb ous de cuc de la seda i llavors de morera als seus bastons i van estendre la seva criança per Bizanci i Grècia.
- Quins països creus que actualment influeixen més en els nostres costums i objectes de consum? Creus que és positiu?
Avui dia els Estats Units d'Amèrica marquen les pautes culturals i de consum del món occidental. Com a país anglosaxó, la seva òrbita cultural és força diferent de la llatina, la qual cosa faria necessari plantejar-se quines influències són més positives i quines no té sentit importar.

Per anar més enllà

Altres propostes que es poden realitzar a la classe al voltant de l'intercanvi de productes i coneixements arreu del món són:

- Investigar sobre l'origen d'altres productes i matèries primeres, així com sobre l'efecte que van tenir en introduir-se en el nostre àmbit cultural.
- Analitzar la procedència dels ingredients d'un aliment preparat mirant la informació de la seva etiqueta.